

سوژه

اللهیار و حسین نژاد

سورپرایز فهرست لژیونرها؟

در حالی که احتمال بازگشت سردار آزمون به تیم ملی بیشتر شده، به نظر می‌رسد که در این اردو شاهد تغییراتی در فهرست نفرات تیم ملی باشیم و بازیکنانی که در جام جهانی ۲۰۲۶ حاضر نبودند، غافل‌گیری‌های امیر قلعه‌نویی در لیست لژیونرها باشند. بهترین عملکرد را در بین لژیونرهایی که در جام جهانی حاضر نبودند، اللهیار صیادمنش در لیگ لهستان و با لباس تیم لخ‌پوزنان داشت و به نظر می‌توان گفت که این بازیکن، با توجه به تغییرات در خط حمله تیم ملی و غیبت مغاللو و علیپور، می‌تواند یکی از گزینه‌های اصلی بازگشت به لیست تیم ملی باشد. علاوه بر صیادمنش، گزینه‌های دیگر حضور در خط حمله تیم ملی، دنیس اکرت و شهاب زاهدی هستند. اکرت فصل را نسبتاً قابل‌قبول آغاز کرده و شاید پس از حضور در جام جهانی، این بار فرصت بیشتری برای بازی در تیم ملی داشته باشد. شهاب زاهدی نیز در جوهور درالتنظیم عملکرد خوبی از خود نشان داده اما شاید کیفیت لیگ مالزی، یکی از دلایلی باشد که او را در لیست تیم ملی نینینیم.

در بین سایر لژیونرها، چهره‌هایی چون سامان قدوس، مهدی قایدی، سعید عزت‌اللهی و محمد قربانی، طبیعتاً شانس بالایی برای حضور در فهرست ملی‌پوشان ایران دارند اما شاید محمد جواد حسین‌نژاد، یکی دیگر از بازیکنانی باشد که قلعه‌نویی می‌تواند روی آن در ادامه راه حساب باز کند. او در این فصل شروع درخشانی نداشته اما عملکرد کلی این بازیکنان بااستعداد و کیفیت او و همچنین غیبت وی در فهرست نهایی تیم امید برای بازی‌های ۲۰۲۶ ناگویا، شاید یکی از دلایل حضور وی در فهرست تیم ملی برای ادامه راه باشد. نکته‌ای که بسیاری از هواداران تیم ملی نیز منتظر آن هستند این است که آیا بار دیگر در بین لژیونرها، شاهد حضور علیرضا جهانبخش خواهیم بود یا خیر. بازیکنی که نسبت به فصل گذشته، در لیگ و باشگاه معتبرتری بازی می‌کند اما تاکنون نتوانسته در این فصل عملکرد ویژه‌ای از خود در لباس اکسلسیور نشان دهد. علی نعمتی نیز یکی دیگر از بازیکنان لژیونر است که باید منتظر اعلام نام او از سوی فدراسیون فوتبال باشیم.

چه کسی «آنالیز عمودی» را انجام داد؟

مستولان کادرفنی تیم ملی ادعا کرده‌اند که در دعوت از بازیکنان، از سیستم vertical player analysis استفاده کرده‌اند. یا همان آنالیز عمودی بازیکنان استفاده کرده‌اند. آنالیزی که به جای ارزیابی عمومی یک مسابقه، روی ارزیابی عملکرد یک بازیکن در طول یک مسابقه تمرکز می‌کند و سپس با بررسی مجموعه عملکرد بازیکنان، این انتخاب‌ها انجام می‌شود. سؤال اول اینکه در شرایطی که هنوز هیچ یک از دستیاران قلعه‌نویی به‌طور رسمی معرفی نشده‌اند، چه کسی این آنالیزها را انجام داده و چرا فدراسیون فوتبال، افرادی که در پروسه انتخاب بازیکن برای تیم ملی نقش داشته‌اند را معرفی نمی‌کند و مسائل دیگر اینجاست که براساس این شیوه، چطور از بازیکنانی دعوت شده که در این فصل لیگ برتر ذقایق زیادی به میدان نرفته‌اند. امیرحسین محمودی تا اینجا فصل در پرسپولیس نمکت‌نشین بوده و بنابراین نمی‌توان آنالیز دقیقی از عملکرد وی داشت. علاوه بر این خط هافبک و دفاعی سپاهان، جز آپزبندترین مناطق زمین برای این تیم بود اما در فهرست شاهد حضور چهره‌هایی چون حاج‌صفی، حاجی عیدی و نورافکن هستیم و بنابراین در تیم ملی، نیاز به شفاف‌سازی بیشتری در این زمینه وجود دارد.

یک استان جدید در نقشه تیم ملی

یکی از اتفاقات عجیب لیست تیم ملی، حضور میلاد سورگی مهاجم تیم شمس‌آذر قزوین و مهاجم سابق باشگاه پرسپولیس در فهرست تیم ملی با عملکرد مثبت این بازیکن در این فصل بود. البته هر دو گل سورگی در این فصل لیگ برتر از روی نقطه پالتی بوده و شرایط وی چندان فوق‌العاده نبوده اما کادر امیر قلعه‌نویی براساس داده‌های آماری خود، به سورگی برای حضور در اردوی تیم ملی فرصت حضور داده‌اند. تاریخ‌سازی سورگی اما در حوزه دیگری رقم خورده؛ سورگی متولد شهر بیرجند مرکز استان خراسان جنوبی است و این برای نخستین بار در تاریخ تیم ملی ایران است که یک بازیکن از این استان، به اردوی تیم ملی دعوت می‌شود. او همچنین اولین بازیکن تاریخ باشگاه شمس‌آذر نیز هست که حضور در فهرست نهایی تیم ملی را تجربه می‌کند.

بازیکنانی که مزد تلاش را گرفتند

در این فهرست شاهد حضور بازیکنانی هستیم که پیش از این به تیم ملی دعوت شده بودند اما در اردوهای اخیر به‌دلیل افت عملکردی خود غیبت داشتند. با این حال کیفیت خوب این بازیکنان در هفته‌های اخیر باعث شده تا امیر قلعه‌نویی یک بار دیگر روی این نام‌ها حساب باز کند. محمد نادری، محمدمهدی زارع، عارف آغاسی، سامان فلاح، مهدی لیموچی و محمدمهدی محبی بازیکنانی هستند که پیش از جام جهانی در شرایط ایده‌آلی برای حضور در فهرست نهایی تیم ملی قرار نداشتند اما حالا در دو بازی دوستانه پیش از جام ملت‌های آسیا، فرصت خوبی برای اثبات خود و حضور در ترکیب نهایی تیم ملی فوتبال ایران خواهند داشت.

چند نام تازه، چند غیبت معنادار؛ اولین تصویر تیم ملی پس از جام جهانی

دگردیسی تدریجی یوزها

گزارش یک

سینا حسینی

خبرنگار

اولین فهرست تیم ملی فوتبال ایران پس از جام جهانی ۲۰۲۶ را باید بیشتر از یک فهرست معمولی برای دو بازی دوستانه مقابل ازبکستان و روسیه دید؛ این فهرست می‌تواند نخستین تصویر از تیمی باشد که قلعه‌نویی قرار است در دوره پس از جام جهانی بسازد. ۱۸ بازیکن داخلی به اردو دعوت شده‌اند و در میان آنها نام‌هایی دیده می‌شود که در فهرست نهایی ایران برای جام جهانی حضور داشتند، در کنار چند بازیکن تازه‌وارد و چند چهره‌ای که پیش از این نیز در اردوهای تیم ملی دیده شده بودند.

در جام جهانی، فهرست ۲۶نفره ایران همچنان به شکل محسوسی متکی بر بازیکنان باتجربه بود. احسان حاج‌صفی ۲۶ساله، شجاع خلیل‌زاده ۳۷ساله، رامین رضاییان ۳۶ساله، علیرضا جهانبخش ۳۳ساله، مهدی طارمی ۳۳ساله و علیرضا بیرانوند ۳۳ساله، بخشی از ستون اصلی آن تیم را تشکیل می‌دادند. در عین حال بازیکنانی مانند امیرمحمد رزاقی‌نیا و دانیال ابری نیز در فهرست جام جهانی حضور داشتند که نشان می‌داد قلعه‌نویی به‌طور کل از جوان‌ها غافل نبوده است. فهرست رسمی فیفا تاریخ تولد و مشخصات کامل هر ۲۶بازیکن را ثبت کرده است.

حالا از میان بازیکنان داخلی حاضر در جام جهانی، هشت نفر همچنان در فهرست جدید حضور دارند؛ بیرانوند، حسینی، نیازمند، حاج‌صفی، خلیل‌زاده، حردانی، رضاییان و آریا یوسفی. در مقابل، چهره‌هایی مانند میلاد محمدی، محمدحسین کنعانی‌زادگان، علی نعمتی، روزبه چشمی، مهدی ترابی، علی علیپور و شهریار مغاللو در این فهرست داخلی دیده نمی‌شوند. دانیال ایری و امیرمحمد رزاقی‌نیا نیز غایبند، اما غیبت آنها را نمی‌توان به‌سادگی کنار گذاشته شدن از تیم ملی قلمداد کرد؛ هر دو در اردوی تیم امید برای بازی‌های آسیایی ناگویا حضور دارند.

در مقابل، چهره‌های تازه‌تری وارد فهرست شده‌اند؛ محمد نادری، عارف آغاسی، سامان فلاح، محمدمهدی زارع، میلاد سورگی، عارف حاجی‌عیدی، مهدی لیموچی، محمدمهدی محبی و امیرحسین محمودی. در میان این نام‌ها، حضور سورگی بیش از همه جلب توجه می‌کند؛ بازیکنی ۲۴ساله که در شمس‌آذر فرصت بیشتری برای بازی پیدا کرده و حالا نخستین دعوت خود به تیم ملی بزرگسالان در تجربه می‌کند. امیرحسین محمودی نیز با ۲۰سال سن جوان‌ترین بازیکن این فهرست است.

از نظر سنی، تغییر قابل‌اندازه‌گیری است.

نقد روز

احسان حاج‌صفی در آستانه ثبت یکی از مهم‌ترین رکوردهای تاریخ فوتبال ملی ایران قرار دارد؛ رکوردی که حاصل نزدیک به دو دهه حضور مستمر در تیم ملی است. او پس از جام جهانی ۲۰۲۶ نیز در فهرست تیم ملی قرار گرفته و حالا با انجام دو بازی مقابل ازبکستان و روسیه می‌تواند از علی دایی عبور کند و در جدول بیشترین بازی ملی به رده دوم برسد. جواد نکونام نیز با ۱۵۱بازی، همچنان در صدر این فهرست قرار دارد. حاج‌صفی برای رسیدن به این جایگاه، تنها به طول دوران فوتبالش متکی نبوده است. حضور در چندین دوره جام جهانی، تجربه بازی در پست‌های مختلف و توانایی ایفای نقش در دفاع چپ و خط میانی از جمله ویژگی‌هایی است که در طول سال‌ها او را به بازیکنی قابل‌انکا برای مربیان مختلف تبدیل کرده است. رکوردی که او در آستانه ثبت آن قرار دارد، محصول یک انتخاب مقطعی یا صرفاً

میانگین سنی همین ۱۸بازیکن داخلی، با محاسبه سن آنها در ۱۸اسپتامبر ۲۰۲۶، حدود ۲۸.۷سال است. میانگین سنی فهرست ۲۶نفره ایران در جام جهانی، بر اساس تاریخ تولد ثبت‌شده در فهرست رسمی فیفا، حدود ۳۰سال بوده است. بنابراین در بخش داخلی فهرست جدید، میانگین سنی حدود ۱.۴سال کاهش پیدا کرده است. این کاهش، به‌خصوص در شرایطی قابل توجه است که سه دروازه‌بان فهرست همچنان همان سه دروازه‌بان جام جهانی هستند و بازیکنانی چون حاج‌صفی، خلیل‌زاده و رضاییان نیز حفظ شده‌اند.

ترکیب سنی فهرست نیز معنای مشخصی دارد؛ چهار بازیکن کمتر از ۲۵ سال سن دارند؛ محمد مهدی زارع ۲۳ساله، آریا یوسفی و میلاد سورگی ۲۴ساله و امیرحسین محمودی ۲۰ساله هستند. در کنار آنها سامان فلاح ۲۵ساله، مهدی لیموچی و محمدمهدی محبی ۲۶ساله‌اند. بنابراین تغییر نسل صرفاً در قالب یک یا دو نام جوان اتفاق نیفتاده و چند بازیکن در بازه ۲۰ تا ۲۶سالگی فرصت ورود به چرخه اصلی را پیدا کرده‌اند.

البته برای قضاوت درباره میزان جوانگرایی قلعه‌نویی، یک نکته مهم را نباید نادیده گرفت؛ این فقط فهرست بازیکنان داخلی نیست. فهرست جام جهانی هنوز اعلام نشده است. به همین دلیل میانگین ۲۸.۷ساله را نمی‌توان میانگین قطعی تیم ملی در فیفادی پیش‌رو دانست. ممکن است حضور چند بازیکن باتجربه خارجی‌پایه، میانگین نهایی را دوباره افزایش دهد. بنابراین عدد فعلی بیشتر یک نشانه است تا نتیجه نهایی.

نکته مهم دیگر، غیبت بازیکنان تیم امید است. تیم امید ایران با هدایت حسین عیدی برای بازی‌های آسیایی ۲۰۲۶ ناگویا راهی ژاپن شده و نام بازیکنانی مانند محمد خلیفه، امین حزبوی، مسعود محبی، دانیال ایری، امیرمحمد رزاقی‌نیا، اسماعیل قلی‌زاده، امیرحسین حسین‌زاده، سعید سحرخیزان، رضا غن‌دیزپور و کسری طاهری در فهرست این تیم قرار دارد.

در واقع برگزاری بازی‌های آسیایی دقیقاً در همین بازه زمانی، دست قلعه‌نویی را برای استفاده از بخشی از نسل جوان‌تر بسته است. رقابت‌های فوتبال ناگویا از ۱۶اسپتامبر آغاز شده و مرحله گروهی ایران تا ۲۳سپتامبر ادامه دارد؛ در نتیجه تعدادی از بازیکنانی که می‌توانستند در این فیفادی در جمع بزرگسالان حضور داشته باشند، در اختیار تیم امید هستند. فهرست اعلام‌شده تیم ملی نیز حنشان از آن دارد که بازیکنان حاضر در تیم امید در فیفادی بعدی به تیم ملی دعوت خواهند شد.

این نکته اهمیت فهرست فعلی را بیشتر می‌کند. اگر بازیکنان تیم امید را نیز بخشی از نسل در حال انتقال بدانیم، تصویر جوانگرایی

حاج‌صفی در آستانه ثبت رکوردی تاریخی

وقتی رکورد، معیار شایستگی نیست

علاقه یک سرمربی نیست؛ استمرار او در تیم ملی حاصل مجموعه‌ای از عوامل فنی و تجربی است.

مسئله اصلی اما به امروز حاج‌صفی بازمی‌گردد. رسیدن به رکورد بیشترین بازی ملی الزاماً به معنای آن نیست که بازیکن در تمام مقاطع، بهترین گزینه فنی تیم بوده است. در سال‌های پایانی دوران حرفه‌ای، تجربه، رهبری و چندپسته بودن می‌تواند بخشی از ارزش یک بازیکن را تشکیل دهد، اما پرسش مهم این است که آیا این ویژگی‌ها همچنان برتری فنی او نسبت به گزینه‌های جوان‌تر را توجیه می‌کند؟ چالش اصلی نه رکورد حاج‌صفی، بلکه نسبت میان دستاورد تاریخی او و نیازهای فنی امروز تیم ملی است. اگر سرمربی همچنان برای او نقش مشخصی در ساختار تاکتیکی تیم قائل باشد، ادامه حضورش می‌تواند تصمیمی فنی و قابل دفاع باشد. اگر سابقه، تجربه و نزدیکی به رکورد تاریخی بیش از کیفیت فعلی در دعوت او اثرگذار باشد، مسأله شکل دیگری پیدا می‌کند.

رکورد حاج‌صفی را باید حاصل ترکیبی

دفاع میانی؛ غیبت کنعانی و بازگشت استقلال‌ها

مصدومیت محمدحسین کنعانی‌زادگان مهم‌ترین غایب خط دفاعی است و جوان این فهرست، به دلایل انتخاب فنی حضور سامان فلاح و عارف آغاسی پس از نمایش‌های قابل توجه در استقلال از نکات مثبت فهرست است؛ هرچند عملکرد آنها در سطح ملی هنوز نیازمند ارزیابی بیشتری است.

دفاع چپ؛ حاج‌صفی و یک جای خالی

احسان حاج‌صفی تنها مدافع چپ تخصصی شناخته‌شده فهرست است و محمد نادری نیز می‌تواند در این منطقه به‌کار گرفته شود. غیبت میلاد محمدی، یکی از تغییرات قابل توجه نسبت به فهرست‌های قبلی است.

سورگی؛ چهره تازه خط میانی

دعوت از میلاد سورگی یکی از اتفاقات متفاوت فهرست جدید است. هافبک شمس‌آذر با ۲۱گل در این فصل توانسته نظر کادرفنی را جلب کند. حضور او فرصتی برای آزمون یک گزینه جوان‌تر در ساختار میانی تیم ملی است.

علیپور؛ مهم‌ترین غایب خط حمله

غیبت علی علیپور یکی از مهم‌ترین نکات فهرست جدید است. مهاجم پرسپولیس با ۳ و ۲ پاس گل در ۶بازی از مؤثرترین بازیکنان لیگ بوده و خط خوردن او می‌تواند یکی از تصمیم‌های بحث‌برانگیز این فهرست باشد.

مغاللو؛ غیبت یک مهاجم باتجربه

شهریار مغاللو نیز در فهرست جدید حضور ندارد. حذف او در شرایطی رخ داده که تیم ملی در خط حمله همچنان بدنبال ترکیب مناسب و گزینه‌های مؤثر برای نقش‌های هجومی است.

نکته روز

قرار نگرفتن نام شهریار مغاللو و علی علیپور در فهرست جدید بازیکنان لیگ برتری تیم ملی در شرایطی که هیچ مهاجم نوکی در این فهرست دیده نمی‌شود، می‌تواند نشانه‌ای از تغییر رویکرد امیر قلعه‌نویی برای خط حمله باشد؛ تغییری که احتمال بازگشت سردار آزمون به تیم ملی را افزایش می‌دهد. اگر این اتفاق رخ دهد، یکی از آشناترین زوج‌های هجومی فوتبال ایران بار دیگر فرصت قرار گرفتن در کنار یکدیگر را پیدا خواهند کرد؛ سردار آزمون و مهدی طارمی. طارمی که پس از انتقال به الوصل امارات همچنان یکی از مهم‌ترین گزینه‌های خط حمله تیم ملی محسوب می‌شود، در سال‌های اخیر نشان داده تنها یک تمام‌کننده نیست و با حرکت بین خطوط، حفظ توپ، ایجاد فضا و مشارکت در ساخت حملات، نقش مهمی در شکل‌گیری بازی هجومی دارد. در مقابل، آزمون

دروازه؛ همان سه چهره همیشگی

علیرضا بیرانوند، سیدحسین حسینی و پیام نیازمند همچنان سه دروازه‌بان مورد اعتماد امیر قلعه‌نویی هستند. ثبات این بخش نشان می‌دهد کادرفنی فعلاً نیازی به تغییر احساس نکرده است. غیبت محمد خلیفه نیز به‌دلیل حضور در بازی‌های آسیایی ناگویا رقم خورده است.

دفاع راست؛ رقابت سه‌نفره

رامین رضاییان، صالح حردانی و آریا یوسفی سه گزینه قلعه‌نویی در سمت راست هستند. تجربه رضاییان، توانایی حردانی در بازی‌های دفاعی و انرژی یوسفی، دست کادرفنی را برای انتخاب‌های متفاوت باز گذاشته است.

هافبک‌ها؛ بازگشت نورافکن و غیبت چشمی

بازگشت امید نورافکن و عارف حاجی عیدی به فهرست، یکی از تغییرات خط میانی است. در مقابل، روزبه چشمی در این اردو حضور ندارد و محمد خدابنده‌لو نیز با وجود نمایش‌های خوب در پرسپولیس، جایی در فهرست پیدا نکرده است.

حمله؛ بازگشت لیموچی

مهدی لیموچی پس از پشت سر گذاشتن مصدومیت سنگین، دوباره به تیم ملی دعوت شده است. بازگشت تدریجی او به فرم گذشته و حضور مؤثر در ترکیب سپاهان از نکات مثبت این دعوت محسوب می‌شود.

قلعه‌نویی برای خط حمله چشم به لژیونرها دوخته است

زوج طلایی سردار و طارمی در خط آتش تیم ملی

خط حمله مورد توجه قرار بگیرند، اما ویژگی‌های آزمون و تجربه مشترک او با طارمی، این دو را به زوجی متفاوت تبدیل می‌کند. حالا باید دید فهرست نهایی تیم ملی، بازگشت این زوج آشنا را تأیید خواهد کرد یا قلعه‌نویی برای خط حمله به ترکیبی تازه اعتماد می‌کند.

بیشتر در نقش مهاجمی ظاهر می‌شود که توانایی استفاده از فضاهای پشت مدافعان، حضور در محوطه جریمه و تبدیل موقعیت‌ها به گل را دارد. همین تفاوت در ویژگی‌های فنی در صورت بازگشت آزمون، می‌تواند دوباره به ترکیب خط حمله ایران تنوع بیشتری بدهد. البته آزمون هنوز برای رسیدن به بهترین فرم خود فاصله دارد. مهاجم شیاپ‌الاهلی فصل گذشته بخش قابل توجهی از مسابقات را به‌دلیل مصدومیت از دست داد و در فصل جاری نیز در شش بازی یک گل و یک پاس گل به ثبت رسانده است. اما استمرار حضور او در ترکیب باشگاهی و بازگشت تدریجی به شرایط مسابقه می‌تواند زمینه را برای احیای دوباره فرم گلرزی‌اش فراهم کند. در کنار طارمی، گزینه‌هایی مانند دنیس اکرت و اللهیار صیادمنش نیز می‌توانند در

